

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 11P/150/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7117223611
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Novotná Mlinárčsiková
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2018:7117223611.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Denisou Novotnou Mlinárčsikovou v právnej veci navrhovateľky/manželky Z. F. Y., nar. X.X.XXXX, bytom P. X, F., zast. JUDr. Beáta Buhlová, advokátka so sídlom Mlynárska 19, Košice a manžela X. F., nar. X.X.XXXX, bytom X. X, F., zast. JUDr. Ľudmila Raffáčová, advokátka so sídlom Nerudova 6, Košice, v konaní o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom X. F., nar. XX.X.XXXX a H. F., nar. XX.X.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny Košice takto

r o z h o d o l :

I. Manželstvo účastníkov Z. F. Y. a X. F. uzatvorené dňa XX.X.XXXX, zapísané v knihe manželstiev matričného úradu Košice - Staré Mesto, vo zväzku XXX, ročník XXXX, na strane XX, pod por. č. XXX r o z v á d z a.

II. Na čas po rozvode s c h v a ľ u j e dohodu rodičov vo vzťahu k mal. X. F., nar. XX.X.XXXX v nasledovnom znení:

Mal. X. F., nar. XX.X.XXXX z v e r u j e do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov.

Striedavá osobná starostlivosť sa bude r e a l i z o v a ť v týždenných intervaloch, tak že po prvýkrát si prevezme maloletú do striedavej osobnej starostlivosti matka v nedeľu v týždni kedy nadobudne právoplatnosť rozsudok o rozvode manželstva o 18:00 hod.. Preberania do osobnej starostlivosti druhého rodiča bude realizované v mieste bydliska toho rodiča, ktorý má maloletú práve v osobnej starostlivosti a bude ho realizovať druhý rodič, ktorý mal mať maloletú v ďalšom období v osobnej starostlivosti a to vždy v nedeľu o 18:00 hod..

Obaja rodičia sú o p r á v n e n í maloletú zastupovať a spravovať jej majetok.

Vyživovaciu povinnosť voči maloletej v čase osobnej starostlivosti o maloletú z n á š a každý z rodičov v rovnakom rozsahu.

Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu mal. X. F., nar. XX.X.XXXX po 30 Eur mesačne vždy do 25. dňa v mesiaci vopred k rukám matky do budúca počnúc právoplatnosťou rozsudku.

Každý z rodičov je p o v i n n ý zabezpečiť maloletej v čase kedy sa u neho maloletá nachádza v osobnej starostlivosti riadne výživu, starostlivosť, bežné ošatenie a nevyhnutné školské potreby na vlastné náklady.

III. Mal. H. F.Č., nar. XX.X.XXXX z v e r u j e do osobnej starostlivosti matky, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok.

IV. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu mal. H. F., nar. XX.X.XXXX vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu vždy do 25. dňa v mesiaci vopred k rukám matky od právoplatnosti rozsudku.

V. Styk otca s mal. H. F., X.. XX.X.XXXX n e u p r a v u j e.

VI. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka návrhom doručeným súdu dňa 30.10.2017 žiadala, aby rozviedol manželstvo, nakoľko neplní spoločenský účel.

2. V prípade rozvodu manželstva navrhla maloletú X. zveriť do jej osobnej starostlivosti a otca zaviazat' prispievať na jej výživu sumou 150 Eur mesačne.

3. Manžel sa k podanému návrhu vyjadril písomným podaním doručeným súdu dňa 12.1.2018. S návrhom na rozvod manželstva súhlasil.

4. V prípade rozvodu manželstva navrhol zveriť mal. X., X.. XX.X.XXXX do striedavej starostlivosti oboch rodičov s tým, že striedavá starostlivosť sa bude uskutočňovať v striedavých intervaloch počnúc právoplatnosťou rozsudku. Výživné zo strany rodičov navrhuje neurčiť.

5. Kolízny opatrovník po prešetrení pomerov v rodine maloletého dieťaťa 14.3.2018 v prípade rozvodu manželstva navrhol nariadiť znalecké dokazovanie, ktoré bude zamerané na zistenie vzťahov medzi rodičmi a dieťaťom, na zistenie vzájomných väzieb a určenie prioritnej rodičovskej osoby, na zistenie osobnostných profilov rodičov, akou formou kto z rodičov má lepšie rodičovské predpoklady zabezpečovať v budúcnosti osobnú starostlivosť maloletému dieťaťu, či je pre celkový vývin dieťaťa vhodná striedavá osobná starostlivosť a v akých časových intervaloch, prípadne jednoznačne určiť vhodnú formu starostlivosti.

6. Účastníci konania uzavreli manželstvo dňa XX.X.XXXX, čo vyplýva zo sobášneho listu zapísaného v knihe manželstiev matričného úradu Košice - Staré Mesto, vo zväzku XXX, ročník XXXX, strana XX, por. č. XXX. U navrhovateľky ide o manželstvo druhé, u manžela o manželstvo prvé. Navrhovateľka je štátna občianka Ukrajiny, manžel štátnym občanom Slovenskej republiky. Počas manželstva sa narodila mal. X. dňa XX.X.XXXX a mal. H. F., X.. XX.X.XXXX.

7. V priebehu konania účastníci navrhli schváliť rodičovskú dohodu vo vzťahu k mal. X. v nasledovnom znení:

Mal. X. F., nar. XX.X.XXXX zveruje do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov.

Striedavá osobná starostlivosť sa bude realizovať v týždenných intervaloch, tak že po prvýkrát si prevezme maloletú do striedavej osobnej starostlivosti matka v nedeľu v týždni kedy nadobudne právoplatnosť rozsudok o rozvode manželstva o 18:00 hod.. Preberania do osobnej starostlivosti druhého rodiča bude realizované v mieste bydliska toho rodiča, ktorý má maloletú práve v osobnej starostlivosti a bude ho realizovať druhý rodič, ktorý mal mať maloletú v ďalšom období v osobnej starostlivosti a to vždy v nedeľu o 18:00 hod..

Obaja rodičia sú oprávnení maloletú zastupovať a spravovať jej majetok.

Vyživovaciu povinnosť voči maloletej v čase osobnej starostlivosti o maloletú znáša každý z rodičov v rovnakom rozsahu.

Otec je povinný prispievať na výživu mal. X. F., nar. XX.X.XXXX po 30 Eur mesačne vždy do 25. dňa v mesiaci vopred k rukám matky do budúca počnúc právoplatnosťou rozsudku.

Každý z rodičov je povinný zabezpečiť maloletej v čase kedy sa u neho maloletá nachádza v osobnej starostlivosti riadne výživu, starostlivosť, bežné ošatenie a nevyhnutné školské potreby na vlastné náklady.

8. Kolízny opatrovník s navrhovanou rodičovskou dohodou vo vzťahu k mal. X. súhlasil, nakoľko je v jej záujme.

9. V priebehu konania sa narodila mal. H. F., nar. XX.X.XXXX, pričom otcovstvo podľa domnienky Zákona o rodine prislúcha manželovi, ktorý však nie je jej biologickým otcom. Na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 21Pc/6/2018 prebieha konanie o zapretie otcovstva vo vzťahu k mal. H. F.. Konanie doposiaľ nie je právoplatne skončené.

10. Z výpovede navrhovateľky súd zistil, že sa zoznámili v máji 2010 na spoločnom stretnutí. Zistili, že si dobre rozumejú a vznikla medzi nimi citová náklonnosť, ktorá prerástla vo vzájomnú lásku. V júni toho istého roku požiadal ju manžel o ruku a v septembri uzavreli manželstvo. Už v čase keď navrhovateľka otehotnela začali vznikať medzi manželmi menšie vzájomné nedorozumenia prameniace z ich rozdielných pováh a záujmov, ktoré vzhľadom na krátku dobu ich vzájomného spolužitia a to najmä pred uzavretím manželstva a veľmi rýchly sled následných udalostí nemali možnosť spoznať. Manžel mal veľmi veľa známych a tzv. kamarátov, s ktorými sa každodenne stretával, rád si s nimi vypil a často s nimi trávil celé dni od rána do večera. Manželka si myslela, že v manželstve a po jej otehotnení sa to zmení, keďže sú už rodina a majú iné povinnosti, ale nestalo sa tak, naopak ešte sa to zhoršilo, nakoľko manžel si začal volať kamarátov domov. Manželka nemala vôbec svoje súkromie a pokoj tak potrebný najmä počas tehotenstva. Manžel bol častokrát opitý a v tomto stave bol pre ňu vzhľadom na jej stav aj nebezpečný. Vzťahy medzi manželmi sa z tohto dôvodu veľmi zhoršili. Manželka chcela vzniknutú situáciu s manželom riešiť viacerými vzájomnými rozhovormi, snažila sa mu vysvetliť, že jej aj dieťaťu to škodí. Bohužiaľ nič nepomáhalo a manžel vo svojom správaní pokračoval ďalej. Nedorozumenia a konflikty sa tak medzi manželmi naďalej stupňovali. Manželka sa tiež v tom čase dozvedela, že proti manželovi sú vedené viaceré exekúcie, finančne ho podporovala jeho matka, nakoľko nikde nepracoval. Manželka už v tom čase uvažovala, že sa s manželom rozíde.

11. Nezodpovedné správanie manžela pokračovalo aj po narodení dcéry. Vodil si domov kamarátov, usporadúval hlučné večierky, na ktorých sa v prítomnosti maloletej dcéry hodne fajčilo a pil alkohol. V byte často prespávali cudzí ľudia. O rodinu sa v podstate nestaral. Celá starostlivosť o domácnosť a rodinu bola na nej. Navrhovateľka s manželom nežije už skoro dva roky. Žije s druhom K. V., nar. XX.X.XXXX v jeho dome na H. X Y. F.. Mal. X. bývala s navrhovateľkou v spoločnej domácnosti a navštevovala prvý ročník základnej školy. Vzhľadom na uvedené skutočnosti považuje manželstvo za vážne a trvalo rozvrátené, preto trvá na rozvoze manželstva.

12. Navrhovateľka je zamestnaná, pričom z dôvodu tehotenstva jej príjem pozostával z nemocenskej dávky v sume 799,10 Eur a prídavky na mal. X. vo výške 23,52 Eur. Výdavky matka uhrádzala za byt na P. Č. X v sume 171,60 Eur, platby za odpad, elektrinu 204,60 Eur. Dňa 16.1.2018 sa narodila mal. H. F., ktorá pochádza zo vzťahu matky s terajším partnerom.

13. Manžel vo svojej výpovedi uviedol, že s návrhom na rozvod manželstva súhlasí. Nedorozumenia medzi nimi nezačali vznikať z dôvodov, ktoré uviedla navrhovateľka. Nie je pravdou, že by si vodil domov kamarátov, s ktorými po nociach popíjal, nestaral sa o rodinu lebo mal zlosť. Už krátko po uzavretí manželstva mala navrhovateľka záľubu v popíjaní, potrebovala si vypiť každý deň a to aspoň pivo. Nadmerne začala konzumovať alkohol po ukončení materskej dovolenky. Domov chodievala opitá, mnohokrát v stave o ktorom o sebe prakticky ani nevedela. Stávalo sa, že manžel čakal navrhovateľku do hlbokej noci, navrhovateľka prišla nad ránom. Nebola pre opitosť spôsobilá ani mu len vysvetliť dôvod svojej neprítomnosti. Manžel nevie odkiaľ navrhovateľka berie tvrdenia o tom, že by usporadúval žúry a posedenie s kamarátmi, keď po ukončení materskej dovolenky, starostlivosť o mal. X. bola na manželovi. Manžel sa navrhovateľkou nežijú v spoločnej domácnosti takmer dva roky. Po odsťahovaní zo spoločnej domácnosti manžel býval s maloletou dcérou X., o ktorú sa príkladne staral a plnil si svoje rodičovské povinnosti. Neskôršie dovolil navrhovateľke stretávať sa mal. X. ale iba pod tou podmienkou, že bude triezva a bude sa správať slušne. Postupom času dovolil maloletej u navrhovateľky prespávať. Následne sa navrhovateľka rozhodla, že už neumožní manželovi stretávať sa s dcérou. V súčasnosti mu umožňuje stretávanie tak, že manžel má k dcérou prístup iba prostredníctvom starého otca maloletej p. X. F..

14. Manžel býva v rodinnom dome, kde má k dispozícii 2-izbový byt a nehnuteľnosť je v osobnom vlastníctve jeho otca. Manžel bol v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nepoberal žiadnu dávku. Manžel má príjem v sume 400 Eur z toho, že klientom zabezpečuje stály servis elektrotechnických zabezpečovacích systémov a bezpečnostných kamier. Od marca 2018 mal byť zamestnaný v spoločnosti U. S. Steel v sekundárnej firme energetika Slovensko. Výdavky uviedol nasledovné: nájomné, inkaso 150 Eur, strava 200 Eur.

15. Obaja rodičia uviedli, že prispievajú na výživu maloletého dieťaťa.

16. Z pripojeného oznámenia Úradu práce, soc. vecí a rodiny v Košiciach bolo zistené, že navrhovateľke v januári 2018 bol vyplatený príspevok pri narodení dieťaťa na dieťa H. F. vo výške 829,89 Eur. Poberá prídavok na dieťa od 23.7.20177 do doby trvania podmienok naposledy v sume 47,36 Eur mesačne.

17. Podľa ust. § 18 zák. č. 36/2005 Z.z. Zákon o rodine, manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

18. Podľa ust. § 19 ods. 1 citovaného zákona, o uspokojovanie potrieb rodiny založenej manželstvom sú povinní starať sa obidvaja manželia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Uspokojovaním potrieb rodiny je aj osobná starostlivosť o deti a domácnosť.

19. Podľa ust. § 19 ods. 2 citovaného zákona, o veciach týkajúcich sa rodiny rozhodujú manželia spoločne. Ak sa nedohodnú o podstatných veciach, rozhodne na návrh jedného

20. Podľa ust. § 22 citovaného zákona, k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

21. Podľa ust. § 23 ods. 1,2,3 citovaného zákona, súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí. Súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a 19.

22. Podľa ust. § 24, ods. 1,2,3,4,5 citovaného zákona, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom.

Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné

informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

23. Podľa ust. § 27 ods. 1,2 zák. č.36/2005 Z.z. Zákon o rodine, manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko. Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko a zároveň si ponechal v poradí uvedené ako druhé priezvisko svoje predošlé priezvisko, môže do troch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že upúšťa od používania spoločného priezviska.

24. Podľa ust. § 62 ods. 1,2,3,4,5 citovaného zákona, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

25. Podľa ust. § 65 ods. 1 citovaného zákona, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

26. Podľa ust. § 75 ods. 1,2 citovaného zákona, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

27. Podľa ust. § 76 ods. 1 citovaného zákona, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

28. Podľa ust. § 78 ods. 1 citovaného zákona, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

29. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že manželstvo účastníkov konania je vážne narušené a trvalo rozvrátené, neplní svoj účel, t.j. manželstvo účastníkov nemôže vytvárať harmonické a trvalé životné spoločenstvo, ktoré zabezpečí riadnu výchovu detí a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Účastníci konania sa neradia pravidlami ustanovenými v Zákone o rodine (§ 18,19), a toto ich správanie so zreteľom na jeho dĺžku a intenzitu spôsobilo vážny rozvrat medzi účastníkmi konania v manželstve, ktorý je vážny a trvalý a bez možnosti obnovenia základných funkcií manželstva.

30. Súd zároveň po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že od manželov už nemožno ani očakávať, že manželské spolužitie niekedy obnovia. Manželstvo účastníkov je poznačené dlhodobým rozvratom zapríčineným nezáujmom o manželské spolužitie a o rodinný život. Príčinou rozvratu manželstva sú neprekonateľné názorové rozdiely účastníkov na fungovanie manželstva ako aj udržiavanie manželského spolužitia a rodinného života. Účel manželstva spočíva tak vo vytváraní rodinného prostredia vhodného pre výchovu detí ako aj prostredia, kde manželia žijú spolu vo vzájomnej zhode, citovom zblížení poskytujúc si vzájomnú podporu a pomoc. V danom prípade účastníci už nežijú v spoločnej domácnosti, intímne sa nestýkajú a nemajú záujem na obnovení manželského spolužitia.

31. Vzhľadom na uvedené skutočnosti mal súd za to, že manželstvo účastníkov už neplní svoj účel, tak navrhovateľka ako aj manžel odmietajú obnovenie manželského spolužitia a preto dospel súd k záveru, že všetky podmienky pre rozvod manželstva sú splnené.

32. V zmysle uvedeného súd návrhu navrhovateľky týkajúceho sa rozvodu účastníkov v plnom rozsahu vyhovel a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami Zákona o rodine manželstvo rozvedol.

33. Podľa ust. § 100 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode.

34. Pri rozhodovaní o právach a povinnostiach vo vzťahu k mal. X. F., nar. XX.X.XXXX súd schválil rodičovskú dohodu, v zmysle ktorej je maloletá zverená do striedavej starostlivosti oboch rodičov v týždňových intervaloch. Otec na výživu maloletého dieťaťa bude prispievať sumou 30 Eur mesačne. Rodičovskú dohodu súd schválil, nakoľko je v záujme maloletého dieťaťa.

35. Pri rozhodovaní o právach a povinnostiach vo vzťahu k mal. H. F., nar. XX.X.XXXX súd prihliadol na to, aby sa rešpektovalo právo mal. dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom. Súd prihliadol aj na to, u ktorého z rodičov sú lepšie predpoklady pre riadny vývoj, výchovu a celkovú starostlivosť o mal. deti a po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že tieto podmienky má vytvorené u matky. Prihliadol aj na tú skutočnosť, že matka sa podieľa na výchove a výžive dieťaťa. Prihliadol na citové väzby a vývinové potreby a dospel k záveru, že matka bude schopná zabezpečiť aj v budúcnosti stabilné výchovné prostredie pre dieťa. Z uvedeného dôvodu súd zveril mal. dieťa do osobnej starostlivosti matky, ktorá ho bude zastupovať a spravovať majetok.

36. Vyživovacia povinnosť predstavuje obsahovú zložku základných rodinno-právnych vzťahov. Je praktickým vyjadrením ekonomickej funkcie rodiny, ktorej účelom je zabezpečovať pre svojich členov uspokojovanie materiálnych potrieb a to vzájomnou pomocou podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom predstavuje jeden z dvoch základných pilierov systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu. Cieľom tejto právnej úpravy je zabezpečiť výživu ekonomicky najslabšej skupine osôb v spoločnosti deťom. Povinnými subjektmi sú rodičia dieťaťa t.j. matka a otec. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči dieťaťu trvá kým dieťa nie je schopné samé sa živiť. Vyživovacia povinnosť rodičov sa pri rozhodovaní posudzuje vždy samostatne za každého z nich. Pokiaľ tu tiež rodičia spolu žijú a spoločne sa dobrovoľne podieľajú na nákladoch rodiny a zabezpečovanie výživy jej členov, potom súd o určení vyživovacej povinnosti k deťom nemá oprávnenie rozhodovať. Každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa. Vyživovacia povinnosť má ale niekoľko foriem. Môže byť plnená osobnou starostlivosťou alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť. Druhou formou plnenia vyživovacej povinnosti je poskytovanie vecných plnení napr. bývania. Treťou formou plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako peňažného príspevku na uhrádzanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení ako bývanie, strava, nákup ošatenia, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a pod. a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určil súd. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná životná úroveň každého z rodičov, pretože platí prvoradá premisa, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. Jednoznačne tak životnú úroveň dieťaťa pozitívne ovplyvňuje majetkovo lepšie zabezpečený rodič. Miera životnej úrovne je objektívne zisiteľná rôznymi dôkazmi, môže ju preukázať napr. výška mesačných nákladov rodiča a to súhrnne alebo jednotlivé položky. Vodiacou zásadou na strane povinného je miera jeho schopností, možností a majetkových pomerov. Pokiaľ je životná úroveň rodičov nízka, nemá ju možnosť zvyšovať, je nevyhnutné obmedziť nároky dieťaťa a prispôbiť ich takejto životnej úrovni. Rozdiel úrovne oboch rodičov sa premieta do výšky vyživovacej povinnosti toho z nich, s ktorým dieťa nežije v spoločnej domácnosti. Ak dieťa žije s rodičom, ktorého životná úroveň je porovnateľne nižšia než životná úroveň druhého rodiča, potom možno zaviazat' povinného rodiča aj na plnenie všetkých preukázaných oprávnených potrieb dieťaťa, pričom súd bude vychádzať z predpokladu, že druhý rodič plní svoju vyživovaciu povinnosť formou osobnej starostlivosti a uspokojovanie bytových potrieb dieťaťa. Za schopnosti každého rodiča treba považovať jeho reálny zárobok, ktorý dosahuje v čase vyhlásenia rozhodnutia.

37. Základnou podmienkou určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na dieťa. Musí sa urobiť reálne tak, aby vystihovalo potreby dieťaťa ku dňu vyhlásenia rozsudku. Výška mesačných nákladov na dieťa má predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných a nepravidelných platieb na dieťa tak, aby bola jednoznačne určiteľná. Náklady na dieťa predstavujú všetky náklady potrebné na uspokojovanie jeho potrieb. Medzi tieto základné patrí: bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby a drogeria, zdravotná starostlivosť, školské potreby a náklady súvisiace s plnením školských povinností, preprava, poplatky, prípadne primerané náklady na mobilný telefón. Iba základné bežné potreby dieťaťa pokrýva vyživovacia povinnosť len v tom prípade, ak sú možnosti a schopnosti rodičov slabé alebo objektívne obmedzené a nedovoľujú poskytnúť dieťaťu viac. Pri stanovení konkrétnej výšky priemerných mesačných nákladov na dieťa a to určenie jeho miery, ktorou sa na stanovených mesačných nákladoch bude podieľať každý z rodičov. Na strane každého povinného sú v tomto prípade jeho zárobky, sú jeho zárobkové schopnosti a možnosti, majetkové pomery, životná úroveň, počet iných vyživovacích povinností, plnenie vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o dieťa, domácnosť, plnenie vyživovacej povinnosti aj vecnými plneniami nad rámec určenými súdnym rozhodnutím. Miera vyživovacej povinnosti rodičov k tomu istému dieťaťu nemusí byť rovnaká.

38. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je zákonnou povinnosťou rodičov. Plnenie vyživovacej povinnosti by malo byť spravidla dobrovoľné. Jej úprava súdnym rozhodnutím býva spravidla následkom nezhôd v osobnej sfére dotknutých účastníkov. Všeobecnými kritériami pre určenie výšky výživného na strane oprávneného sú relevantné odôvodnené potreby, na strane povinného schopnosti, jeho možnosti a majetkové pomery.

39. Súd podrobným a dôsledným zisťovaním pomerov pri určení vyživovacej povinnosti dospel k záveru, že výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na maloleté dieťa H. F. je primerané. Pri určení výšky výživného vychádzal zo zárobkových možností a schopností oboch rodičov, z odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa, pričom prihliadol na počet vyživovacích povinností tak na strane matky ako i na strane otca, na osobnú starostlivosť matky o maloleté dieťa. Maloleté dieťa sa nachádza v celodennej starostlivosti matky. Pri posúdení pomerov účastníkov, vzhľadom na zákonné ustanovenie citované v odôvodnení rozsudku a z nich vyplývajúcich zásad je primerané reálnym zárobkovým schopnostiam a možnostiam odporcu. Súdom stanovené výživné zohľadňuje len základnú mieru nevyhnutný potrieb maloletého dieťaťa ale vychádzajúc z ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého odôvodnené potreby maloletého dieťaťa nie sú jediným zákonným kritériom pre určenie výživného, pretože okrem nich je potrebné zohľadniť aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča, ktoré podmieňujú mieru uspokojenia, resp. sú vždy limitujúcim kritériom vo vzťahu k uspokojovaniu odôvodnených potrieb dieťaťa. Ďalej súd poukazuje na ust. § 62 ods. 1 Zákona o rodine, ktoré plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom považuje za ich prvoradú zákonnú povinnosť ako aj na ods. 5 tohto zákonného ustanovenia, v ktorom je výslovne uvedené, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Súd je toho presvedčený, že otec mal v rozhodnom období finančné prostriedky na uspokojovanie vlastných potrieb v rozsahu zodpovedajúcom minimálne bežnému štandardu, preto možno od neho spravodlivo žiadať, aby aspoň tento štandard poskytol maloletému dieťaťu formou výživného, čo je v súlade s požiadavkou, že dieťa rodičia, ktorého nežijú spolu, má mať takú životnú úroveň ako keby spolužitie existovalo. Dieťa má zo zákona právo na výživu, ide o jeho zákonný nárok. Rodičom je uložená povinnosť plniť ich zákonnú povinnosť, pričom základ vyživovacej povinnosti rodičov k mal. deťom je zakotvený v rámci výpočtu zložiek rodičovskej zodpovednosti podľa § 28 ods. 1, písm. a) Zákona o rodine. Každá povinná osoba musí vždy aj keď je to na úkor svojich potrieb zabezpečiť výživu dieťaťa. Schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča a takisto odôvodnené potreby dieťaťa je potrebné u každého rodiča i dieťaťa hodnotiť jednotlivo. Schopnosti a možnosti rodiča má súd zhodnotiť zo všetkých dostupných objektívnych hľadísk a to najmä z hľadiska jeho veku, zdravotného stavu, dosiahnutej kvalifikácie, možnosti jeho uplatnenia v danom regióne. Pri hodnotení majetkových pomerov rodiča, je potrebné vychádzať nielen z jeho vykazovaného príjmu ale z celkovej hodnoty ním nadobudnutého majetku ako napr. nadobudnuté nehnuteľnosti, hnutelné veci, ktorého prejavom môže byť aj nákladný spôsob života indikujúci ďalšie nedoložené príjmy. Zásadným je pravidlo podieľania sa dieťaťa na životnej úrovni rodičov. Pri určení výživného súd prihliadol i na to, ktorí z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Uvedené činnosti jedného z rodičov môžu sčasti alebo v plnom rozsahu pokryť jeho zákonnú vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu vrátane vyživovacej povinnosti stanovenej v minimálnom rozsahu. Z povahy výživného a z dôvodu, že vyživovaciu povinnosť je možné plniť rôznou formou (peňažné plnenie, vecné plnenie, osobná starostlivosť a pod.) vyplýva, že plnenie vyživovacej

povinnosti nie je možné kvantifikovať úplne presnou peňažnou sumou, vždy pôjde o viac či menej približný odhad, pričom úlohou súdu je autoritatívne nastaviť zákonné a čo najviac spravodlivé riešenie.

40. Súd v súlade s ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, dôsledne zohľadnil obidve základné hľadiská pre určenie výživného, ktorými sú odôvodnené potreby oprávneného na jednej strane a schopnosti a možnosti povinného na strane druhej, pretože obidve hľadiská spolu veľmi úzko súvisia a vzájomne sa podmieňujú, a preto ich nemožno vykladať jedno bez druhého, alebo izolovane sa zamerať na jednotlivé skutočnosti tvoriace súčasť iba jedného z týchto kritérií. Vychádzajúc zo zákonného ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine a z neho vyplývajúcich zásad dospel k presvedčeniu, že výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na mal. H. je primerané.

41. Podľa ust. § 25 ods. 1,2 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

42. V danom prípade rodičia úpravu styku žiadali neupraviť.

43. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ust. § 52 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku, tak že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie na Okresný súd Košice I v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, v troch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku, z. č. 160/2015 Z.z., ďalej iba CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť iba dôvodmi uvedenými v § 365 ods.1 CSP:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§62 ods.1 Civilného mimosporového poriadku, z. č.161/2015 Z.z., ďalej iba CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§62 ods.2 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.